

GAVUCHEB

Galerie výtvarného umění v Chebu

Gallery of Fine Arts in Cheb

červenec – září 2023

July – September 2023

KW, Once Upon a Time

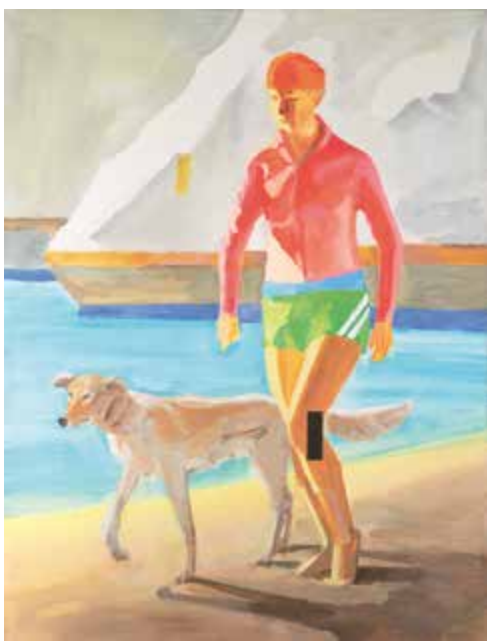
GAVU – Velká galerie / Great Gallery

6. 7.–24. 9. 2023

Kurátor / Curated by Jiří Ptáček

Vernisáž ve středu 5. července v 17.00

20. září, 17. 00, komentovaná prohlídka s autorem a kurátorem výstavy

KW, Paradise, 2007–2008, akryl na plátně / acrylic on canvas, 170 x 130 cm, Galerie hlavního města Prahy

Přemysl Procházka, Procházka / Stroll

GAVU – Malá galerie / Small Gallery

6. 7.–24. 9. 2023

Kurátoři / Curated by Ondřej Chrobák, Jana Písaříková

Vernisáž ve středu 5. července v 17.00

Zateplený panelák / Insulated Panel House, 2017, akryl, beton, asfalt a polystyren na plátně / acrylic, concrete, asphalt, polystyrene on canvas, 158 x 108 cm

Maxmilián Pirner, Oheň a světlo / Fire and Light, 1894

GAVU – Opus magnum

6. 7.–1. 10. 2023

Kurátor / Curated by Marcel Fišer

Vernisáž ve středu 5. července v 17.00

6. září, 17.00, přednáška Romana Prahla o životě a díle umělce

Po ukřižování / After Crucifixion, 1894, olej na plátně / oil on canvas, 50 x 149 cm, Galerie moderního umění v Hradci Králové

Dagmar Urbánková, Světozor / World-View

Museum Café

Kurátorka / Curated by Veronika Lochmanová

5. 4.–17. 9. 2023

Malíř, autor instalací a hudebník, který veřejně vystupuje výhradně pod pseudonymy KW, Q: či Ewski, patří k neoriginálnějším výtvarným umělcům posledních třiceti let. Narodil se roku 1959 a na uměleckou scénu vstoupil zkraje 90. let. K originalitě jeho přístupu od samého počátku náleželo, jakým způsobem do současného umění přenášel dědictví klasického figurativního malířství. Na ironický odstup postmoderny 90. let odpověděl vážností a metaforickým symbolismem. Skrze jeho obrazy tak vstupujeme do prostoru, jenž vzniká mezi imaginativními vizemi, mnohdy s narativně-literárním pozadím, a podobnostvými. V jeho první tvůrčí dekádě ho zajímala témata jako smrt a strach a jeho práci z 90. let tak lze vnímat jako reakci na odkaz romantismu. Později prozkoumával, nakolik obraz může nést morální poselství, aniž by upadl do pastí didaktičnosti. V minulém desetiletí při tom došel až na samotnou hranu tohoto experimentu, kdy své obrazy záměrně nechal vyznít jako komentáře k neutěšenému stavu české společnosti. KW ale zároveň vždy zdůrazňoval úlohu malířské formy, již – řečeno jeho slovy – musí být alespoň o procento více než obsahu. Třebaže na umělecké scéně je vysoce respektovaným solitérem a řada jeho prací je považována za ikonické, nebyla jeho tvorba doposud zmapována v širším měřítku. Výstava „Once Upon a Time“ je autorovou první průřezovou výstavou a vychází k ní jeho první přehledová monografie.

The painter, installation artist, and musician, who publicly performs under the pseudonyms KW, Q:, or Ewski, is one of the most original local visual artists of the last thirty years. Born in 1959, he entered the art scene in the early 1990s. From the beginning, his unique approach included a specific way of bringing the heritage of classical figurative painting into contemporary art. He responded to the ironic distance of the 1990s postmodernism with seriousness and metaphorical symbolism. In his first creative decade, he pursued the subjects such as death and fear, and we can thus see his works from the 1990s as a response to the legacy of Romanticism. Later, he explored the extent to which a painting could carry a moral message without falling into the trap of didacticism. In the last decade, he reached the very edge of this experiment: he deliberately let his paintings sound like comments on the dismal condition of Czech society. In all this, however, KW has always emphasized the role of the painterly form. The exhibition “Once Upon a Time” presents the first cross-section of his hitherto oeuvre and is accompanied by the first survey monograph devoted to his art.

Nový cyklus obrazů Přemysla Procházky (1991), absolventa malířského ateliéru Vasila Artamanova na brněnské FaVU, zve diváky na pomyslnou procházku urbánní krajinou – mezi kruhové objezdy, výkopy a sloupy vedení vysokého napětí. Procházka kontinuálně rozvíjí dvě malířské strategie. První můžeme pojmenovat jako „procesuální malbu“, kdy tradičně dvourozměrné médium obrazu rozšiřuje o dimenzi času. Jeden z příkladů mohli pravidelní návštěvníci GAVU Cheb vidět letos na výstavě „Na kopané“. Obraz Fotbal vytvořil během výstavy „Zbrojovka – Teplice“, odehrávající se na dvorku brněnské Galerie TIC. Na rozdíl od běžných výstav zde diváci ale neviděli definitivní dílo, nýbrž mohli po celý měsíc každý den přihlížet, jak malíř obraz přemalovává novou scénou a na samý závěr zobrazil prázdné hřiště s konečným výsledkem utkání na tabuli. Druhou Procházkovu oblíbenou strategii lze definovat jako „materiálovou doslovnost“, kdy jednotlivé elementy obrazů provádí z materiálů či materiálové podstaty, které mají v reálném světě. To je případ dle cyklu „Procházka“, kde jednotlivé detaily, z nichž se skládají městské scénérie, vytvořil z betonu, hlíny, asfaltu nebo písku. Mimoto je Procházka „Procházka“ znovu také „malbou o malbě“, kdy umělcův zdánlivý naivismus nastražuje našim smyslům a intelektu velmi rafinované pastí.

A new series of paintings by Přemysl Procházka (1991), a graduate of Vasil Artamanov's painting studio at the Faculty of Fine Arts in Brno, invites viewers to take an imaginary walk through an urban landscape, roundabouts, excavations, and high tension line pylons. The stroll continuously develops two painting strategies. The first can be termed “processual painting”, where the artist expands the traditionally two-dimensional medium to include the dimension of time. We can define Procházka's second favorite strategy as “material literalism”: the individual elements of his paintings are of materials or material substance found in the real world. An example of the latter strategy is the “Stroll” series, where he created the details composing the cityscapes of concrete, clay, tar, or sand.

Pastelová studie Maxmiliána Pirnera (1854–1924) ze sbírky GAVU Cheb se stala podnětem k průzkumu, který vyústil do této komorní výstavy. Pirner byl příslušníkem generace Národního divadla, ve svém malířském díle však už ohlašuje symbolismus, jenž naplno zazněl až v generaci jeho žáků na pražské Akademii. Byl také zakládajícím členem spolku Wiener Secession. Spolkový časopis Ver sacrum mu v roce 1899 věnoval obsáhlý medailon s řadou reprodukcí, zahraničních triptychů Oheň a světlo, zde datovaný 1894. Dvojice postranních obrazů byla založena na autorově oblíbeném principu významových protikladů, často ve formě analogie antického a křesťanského mýtu. Na prvním zobrazil Hérakla osvobozujícího přikovaného Prométhea, na druhém scénou před sejmutím Kristova těla z kříže. Tento obraz, k němuž byla podkladem chebská studie, se zachoval dodnes.

K názvu triptychu se obrazy vztahují tak, že první odkazuje k ohni, který Prométheus ukradl bohům a přinesl lidskému pokolení, druhý ke světlu, tedy metaforicky k naději na věčný život, již zase lidstvu dal Kristus. Jestliže ovládnutí ohně bylo mytickým počátkem materiální evoluce lidstva, Ježíšova smrt na kříži stojí analogicky na počátku evoluce duchovní. Význam středního obrazu triptychu s motivem trojice ženských postav je mnohem méně jasný a podle atributů zde autor nejspíš zobrazil trojedinou bohyni Měsíce Hekaté. Ideu triptychu však autor záhy opustil, neboť ve stejném roce 1899 pravý obraz vystavil samostatně pod názvem Po ukřižování. Původní verze levého obrazu je dnes neznámá, zachovala se však pozdní replika, provedená temperou na papíře a datovaná 1917.

A pastel study by Maxmilián Pirner (1854–1924) from the GAVU Cheb collections became the impetus for the research that resulted in this small exhibition. Pirner ranked to the National Theater generation; however, his painting announced Symbolism that found its full expression only later in the works of his students at the Prague Academy. He was a founding member of the Wiener Secession. In 1899, the association's Ver sacrum magazine dedicated a comprehensive medalion to him with numerous reproductions, including the triptych Fire and Light (1894). The pair of side paintings reflected the artist's favorite principle of opposites of meaning, often in the form of analogies between ancient and Christian myths. In the first, he depicted Heracles liberating the chained Prometheus; in the second, the scene before the Deposition. This painting, based on the study from Cheb, has survived to this day. The works relate to the title of the triptych: the first refers to the fire that Prometheus stole from the gods and brought to humankind, the second to the light, metaphorically to the hope of eternal life, which in turn was given to humanity by Christ.

K přehlídce české ilustrační tvorby se výstavou v galerijní kavárně připojuje Dagmar Urbánková (*1972), absolventka oboru scénografie na katedře alternativního a loutkového divadla DAMU v Praze. Patří k okruhu autorů nakladatelství Baobab, kde vydala či ilustrovala více jak desítku knih. Záběr jejích aktivit je ovšem daleko širší – publikuje, na své alma mater vyučuje scénografickou a inscenační tvorbu, řadu let působila jako výtvarnice v divadle Minor a od roku 2018 vede vlastní výtvarný Atelier KOLEJ. Připravila několik dokumentů pro rozhlas a je autorkou tří komorních divadelních inscenací a originální módní přehlídky „Svody módy“ (2013). V chebské galerii ji známe jako autorku populárního Rohlíkového lustru (2013) v dětském koutku – Galerie pod Baobabem a ze dvou předchozích výstav „Chlebová Lhota“ a „Maškary“. Nyní se vrací potřetí, tentokrát s ilustracemi k nově vydané obrazové knize Světozor (2022), nominované na cenu Czech Grand Design v kategorii Ilustrátor roku. Kus vzorované látky v dětském pokoji se stává kukátkem do nejrůznějších domácností na celém světě. Skrze pestré motivy domů, od mongolské jurty přes švýcarskou chalupu po newyorský mrakodrap, pronikáme do pokojů, domácností a rodin a očitáme se v Praze, na Aljašce, v Keni, v Anglii a na mnoha jiných místech. Přestože se svět někdy zdá být nedostížitě daleký, je blíží, než by se nám mohlo zdát, můžeme-li o něm snít...

Dagmar Urbánková (*1972) joins the GAVU exhibitions of Czech illustration with her most recent display in the Museum Café. She belongs to the circle of authors working for the Baobab publishing house, where she has publicized or illustrated more than ten books. In the Cheb gallery, we know her as the author of the popular Croissant Chandelier (2013), situated in the children's corner – Gallery under Baobab. Now, she returns with illustrations for her new picture book World-View (2022), nominated for the Czech Grand Design Award in the Illustrator of the Year category. A piece of patterned fabric in a child's room becomes a peephole into various households worldwide. Through the colorful motifs of houses, from a Mongolian yurt and a Swiss cottage to a New York skyscraper, we can enter and visit rooms, homes, and families in Prague, Alaska, Kenya, England, and many other places.

Tapiserie ze sbírky GAVU Cheb / Tapestries from the Collection of GAVU Cheb

GAVU – Výstava z deponitáře / Exhibition from the Depository
16. 2.–1. 10. 2023
Kurátorka / Curated by Jana Pokorná Kalousková

Jaroslav Moravec, Vietnam, před / before 1972, art protis, 170 × 155 cm

Ušlechtilý lis. Československé lisované sklo 1945–1985 / Czechoslovak Pressed Glass 1945–1985

Retromuseum Cheb – První patro / First floor
2. 3. – 3. 9. 2023
Kurátor / Curated by Jan Mergl

Misa / Bowl, návrh / designed by Adolf Matura, 1964, Sklo Union Teplice, n. p., závod Rosice

Pro každého něco až z Aše. Tosta 1946–1999 / Something for Everyone from Aš. Tosta 1946–1999

Retromuseum Cheb – První patro / First floor
14. 9. 2023–3. 3. 2024
Kurátoři / Curated by Jana Pokorná Kalousková, Bohumír Bernášek
Vernisáž 13. září v 17.00

Dějiny jedné továrny v Plesné – Adolf Päsold a synové / Stavokonstrukce / Elroz / Fleysen (1878–2022)

The History of a Factory in Plesná – Adolf Päsold and Sons / Stavokonstrukce / Elroz / Fleysen (1878–2022)
Retromuseum – Mezipatro / Mezzanine
16. 3.–3. 9. 2023
Kurátoři / Curated by Jana Pokorná Kalousková, Jiří Gordon

Irena Richterová, Háčkové hračky mezi cigaretami / Crochet Toys between Cigarettes

Retromuseum – Mezipatro / Mezzanine
14. 9. 2023–3. 3. 2024
Kurátoři / Curated by Veronika Richterová, Michal Cihlář
Vernisáž 13. září v 17.00

Stálé expozice / Permanent exhibitions

Gotika / Gothic

GAVU – 2. patro / 2nd floor

Moderní umění / Modern Art

GAVU – 1. patro / 1st floor

Životní styl a design v ČSSR / Lifestyle and design in the Czechoslovak Socialist Republic

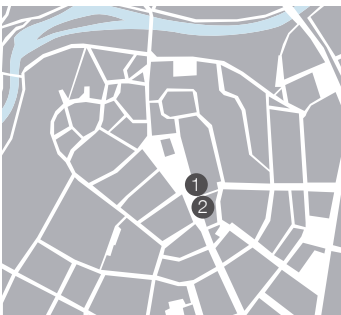
Retromuseum – přízemí / Groundfloor

Galerie výtvarného umění v Chebu / Gallery of Fine Arts in Cheb

1
příspěvková organizace Karlovarského kraje
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16, 350 02 Cheb
T: +420 354 422 450, info@gavu.cz, www.gavu.cz

Retromuseum

2
pobočka Galerie výtvarného umění v Chebu
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 17, 350 02 Cheb
www.retromuseum.cz

Otevřeno / Opening hours: úterý–neděle 10.00–17.00 / Tuesday–Sunday 10 a.m.–5 p.m.

Vstupné / Admission: 100 Kč / CZK – dospělí / adults; 70 Kč / CZK – studenti SŠ a VŠ od 16 let / secondary school and university students from 16 years; 20 Kč / CZK – žáci ZŠ, studenti SŠ při kolektivní návštěvě od 15 let / primary school pupils, secondary school students during a group visit from 15 years; zdarma / free – děti do 6 let, ZTP, ICOM, RG, UHS / children up to 6 years, persons with severe health disabilities, ICOM.
Vstupné zahrnuje návštěvu všech stálých expozic a výstav jak v Galerii výtvarného umění, tak i v Retromuseu. / Admission covers a visit to all permanent exhibitions and exhibitions in the Fine Arts Gallery and the Retromuseum.
Přednášky: 70 Kč, pro členy galerijního klubu zdarma.

Sbírka uměleckých textilií čítající na třicet velkoformátových děl se v GAVU Cheb začala budovat již v prvním desetiletí po založení galerie. Většinou se tak dělo prostřednictvím akvizic z výstav, jež se v galerii konaly. První, na níž byly tapiserie zastoupené, proběhla v létě 1966 a spolu s uměleckým sklem představila práce vytvořené technikou art protis. Intenzivnější orientace na soudobou textilní tvorbu se však datuje až do doby po dokončení rekonstrukce výstavní sítě sv. Kláry na sklonku 70. let, kdy se zde uskutečnila výstava gobelinů Jany Paulové. Na ni v dalším roce navázala Milča Eremiášová se svými krajkovými sochami. V roce 1985 proběhly dokonce dvě výstavy textilního umění – v březnu a dubnu galerie představila aradecory Zdeňka Světlíka a od května do září téhož roku paličkované krajky Ludmily Kaprasové.

Touto nevelkou výstavou se tak po více než třiceti letech tapiserie opět vrací do prostorů galerie. Zároveň jde o první odborné zpracování této části sbírky. Vzhledem k poměrně velkým formátům předkládá kurátorský výběr práce čtyř umělců a tři různé textilní techniky. Tradiční technologii tkané tapiserie zastupují díla Jany Paulové. Stranou nezůstanou ani moderní techniky art protis a aradecor, vynalezené v 60. a 70. letech v Československu, od umělců Jaroslava Moravce, Zdeňka Světlíka a Emilie Hostašové.

The collection of artistic textiles, comprising thirty large-dimensional works, began to develop at GAVU Cheb in the first decade after its establishment. In most cases, it was through acquisitions from exhibitions held at the Gallery. The first one to feature tapestries took place in the summer of 1966 and showcased pieces using the art protis technique side by side art glass. However, a more intensive focus on contemporary textile art dates back to the era after the reconstruction of the St. Clare Exhibition Hall in the late 1970s, when it hosted a display of tapestries by Jana Paulová. In the subsequent year, there followed Milča Eremiášová with her lace tapestries. In 1985, the Gallery organized even two exhibitions of textile art – from March to April, it presented Zdeněk Světlík's aradecors and from May to September of the same year, Ludmila Kaprasová's bobbin lace. With the current small exhibition, tapestry returns to the Gallery after more than thirty years. It is also the first professional compilation of this part of the collection. Due to the relatively large-dimensional formats, the curators' selection presents pieces by only four artists but three different textile techniques. Examples of the traditional technology of woven tapestry are the works by Jana Paulová. The display also introduces modern techniques of art protis and aradecor (invented in the 1960s and 1970s in Czechoslovakia) by Jaroslav Moravec, Zdeněk Světlík and Emilie Hostašová.

Lisované sklo představuje jednu z nejdůležitějších kapitol našeho moderního sklářského umění. Postup výroby skleněných předmětů lisováním ve formě, tj. procesem, během něhož se žhavá sklovina nalije do kovové formy a vtláčením razníku získá požadovaný tvar, je znám teprve od 20. let 19. století. Nedlouho po Spojených státech, Anglii a Francii se objevuje také v českých sklárnách. V počátcích převažovaly snahy napodobit řemeslně náročné broušené sklo. Postupně však tvůrci začali využívat možnosti, které technika lisování nabízela. Anonymní firmní kreslice postupně nahradili profesionální designéři, schopní využít všech typických, zejména optických vlastností skla. A v případě lisovaného skla také možnost plastické modelace, jež nebylo možné dosáhnout jinými technikami. V 50. letech bylo rozhodnuto oživit výrobu omezenou válkou a lisované sklo se brzy stalo fenoménem, jehož význam přetrvává dodnes. Postupem času se vyprofilovala celá plejáda vynikajících sklářských designérů – František Pečený, František Zemek, Václav Hanuš, Miloš Filip, Rudolf Jurníkl, František Vízner, Vladislav Urban, Adolf Matura, Miloš Filip nebo Jiří Zejmon.

Pressed glass (or pattern glass) represents one of the most significant chapters in the history of Czechoslovak modern art of glassmaking. The idea of reviving its production, previously limited by the wartime period, surfaced as early as the 1950s and pressed glass soon became a phenomenon whose importance persists until today. Over time, there emerged a whole pleiad of outstanding glass designers involved in it (František Zemek, František Pečený, Václav Hanuš, Miloš Filip, Rudolf Jurníkl, František Vízner, Vladislav Urban, Adolf Matura, Miloš Filip, or Jiří Zejmon). The exhibition aims to present various approaches to designing and producing pressed glass via a rich selection of shapes and types of vases, bowls, and tableware sets.

Podnik Tosta Aš patil ve své době za jednoho z největších producentů textilního stávkového zboží v Československu. Továrny situované především v západních Čechách produkovaly pro domácí i zahraniční trh širokou škálu výrobků: dámské a pánské noční a domácí prádlo, dámské šaty, pánské košile, tepláky, a samozřejmě i známé rukavice. K výstavě vychází obsáhlá publikace.

Tosta Aš was one of the largest producers of textile goods in the country, and its assortment included a wide range of items, such as women's and men's nightwear and home linen, women's dresses, men's shirts, sweatpants, and famous gloves. The exhibition is accompanied by a comprehensive publication

Výstava přibližuje historii továrny, která jako jedna z mála v západních Čechách přečkala všechny nástrahy 20. století. Historie továrního komplexu v Plesné nedaleko Chebu, dnes známého pod názvem Elroz Invest, sahá až do roku 1878, kdy místní punčochářský mistr Wilhelm Päsold rozšířil svou dílnu o jedno patro. Skutečný vznik firmy se však datuje až do roku 1910, kdy Wilhelmův syn založil firmu Adolf Päsold. Započal tak éru slavné textilní továrny, jež se stala významným producentem dětských oděvů až na britských ostrovech. Úspěšné období růstu narušila 2. světová válka, kdy říšské úřady daly továrnu kvůli britskému občanství jejích majitelů do nucené správy. Po válce byl naopak sourozencům Päsoldovým uznán nárok na restituci. V roce 1948 však byla firma znárodněna a začleněna do n. p. Tosta v Aši, čímž začala druhá éra plesenského podniku. V této době přešel na kovovýrobu a pod hlavičkou n. p. Stavokonstrukce se zde vyráběly rozvaděče pro panelové domy. Na výstavě nezůstává stranou ani třetí, novodobá etapa továrny v Plesné, jež na historii kovovýroby úspěšně navázala produkcí kovových regálů a skříní. Vedle těchto výrobků nově vzniká ve spolupráci s mladými designéry kolekce kovového nábytku a interiérových doplňků pod značkou Fleysen, jež byla letos nominována na prestižní cenu Czech Grand Design.

The exhibition maps out the history of a factory that was one of the few in West Bohemia to survive all the pitfalls of the 20th century. The history of the factory complex in Plesná dates back to 1910, when the company Adolf Päsold was founded. The famous textile enterprise became a major producer of children's clothing as far afield as the British Isles. The successful period was disrupted by the Second World War when the German Reich authorities put the factory into receivership because its owners were British citizens. The decrees of President Beneš, introduced in 1945, in contrast, recognized the Päsold brothers as entitled to restitution. In 1948 the plant had fallen victim to the so-called nationalization. Its 1960s second period thus began. It switched to metal production and began providing electrometer distribution boards for prefab houses. The exhibition will not omit the final period of the Plesná factory, which successfully continues the history of metal production by making metal racks and cabinets. In addition, it has launched a new collection of metal furniture and interior accessories under the Fleysen brand in cooperation with young designers.

Po studiu scénografie se Irena Richterová (1940–2022) prosadila jako návrhářka háčkových a textilních hraček, které se brzy staly fenoménem 70. a 80. let. Její hračky byly milé, důvtipné a přímo nabádaly rodiče, aby také podobné vytvářeli. Zároveň vytvářela grafické návrhy obalů pro kosmetiku, drogerii nebo cigarety. Výstava z pozůstalosti je první ucelenou ukázkou její tvorby.

After studying stage design, Irena Richterová (1940–2022) established herself as a designer of crocheted and textile toys, which soon became a phenomenon in the 1970s and 1980s. At the same time, she created graphic designs for cosmetics, drugstore items, and cigarette packaging

Moderní umění / Modern Art

GAVU – 1. patro / 1st floor

Současné umění / Contemporary Art

GAVU – suterén / Basement

Středý v GAVU

Akce se konají vždy ve středu v 17.00.

5. července	KW, Přemysl Procházka, Maxmilián Pirner	vernisáž
6. září	Roman Prah, Maxmilián Pirner	přednáška
13. září	Tosta Aš, Irena Richterová	vernisáž
20. září	KW, Once Upon a Time	komentovaná předhlídka
27. září	Jan Mergl, Dějiny skla III	přednáška

Výstavní program GAVU Cheb je podpořený z grantového programu MK ČR.

Titulní strana / title page: KW, Odhalená faleš (K) / Falsehood Exposed (K), 2010, akryl na plátně / acrylic on canvas, 45 × 55 cm (detail)